

Školitelský posudek

Richard Štochl:

Srovnání herního chování dvou druhů kočkodanů, kočkodana husarského (*Erythrocebus patas*) a kočkodana obecného (*Chlorocebus aethiops*)

Diplomová práce Richarda Štochla je jedním z nemnoha pokusů zaplnit velkou mezeru v současné znalosti chování primátů, a tou je popis bohatého repertoáru herního chování. Vzhledem k tomu, že mnohé herní projevy jsou oproti projevům vážného chování velmi variabilní a znáhodněné, není nijak snadné se mezi nimi zorientovat a systematicky je popsat. Ve srovnání s tím, jak bohatá literatura se věnuje řadě aspektů vážného chování, je publikovaný popis herního chování primátů velmi strohý a ve většině prací na toto téma jsou buďto rozlišovány jen základní hrubé kategorie hry anebo se autor naopak věnuje detailnímu popisu pouze jednoho nebo několika mála specificky vybraných herních prvků. Stejně tak mezidruhová variabilita v herním chování u primátů je v literatuře velmi málo podchycena a to už i po kvalitativní stránce. Richard Štochl věnoval podstatnou část času a energie velmi důkladnému popisu videozáznamu herního chování dvou druhů kočkodanů a jeho práce tím může být velmi důležitá, zvláště pokud na ní navážou svými tématy další studenti.

Je třeba podotknout, že popis herního chování primátů je sice na jedné straně velmi žádoucím tématem, slibujícím nové objevy, ale na druhé straně jde i o téma velmi obtížné. Počty zvířat chovaných a rozmnožovaných v zoologických zahradách nejsou pro většinu druhů příliš vysoké a počty pozorovaných jedinců dostupných k mezidruhovému srovnávání se hromadí pomalu. K tomu přistupuje i finanční nákladnost – Richard Štochl sbíral veškerý zpracovaný materiál v zahraničí a do práce investoval nezanedbatelné vlastní prostředky. Jiným aspektem je značná časová náročnost zpracování videozáznamu, k čemuž bohužel studenti naší katedry prozatím nemají k dispozici odpovídající verze etologického softwaru. Srovnání čtyř druhů kočkodanů bylo proto nutné rozdělit na dvě diplomové a jednu další bakalářskou práci. Konečné uzavření původně nastolených otázek tak bude součástí diplomové práce studentky Veroniky Charvátové, odevzdávané v příštím akademickém roce. Práce Richarda Štochla je v tomto směru zásadní i jako průkopnický příspěvek, který velmi usnadní cestu dalším studentům, kteří se do tohoto tématu pustili nebo pustí.

Richard Štochl věnoval mnoho času a energie sestavení etogramu, sběru dat a zpracování videozáznamu. Bohužel jen málo prostoru si vyhradil k výsledné statistické analýze dat. Zbyl již čas pouze na to zadat úlohu statistikovi a „obratem vše spočítat“. K použitému postupu analýzy nemám výhrady, přesto by bylo podle mě záhodno si se zpracováním dat víc „vyhrát“ a strávit víc času konzultací se statistikem. Každopádně v tomto směru může ještě postoupit Veronika Charvátová, která bude nejen navazovat na téma práce Richarda Štochla a převezme a rozšíří jeho data, ale navíc bude aplikovat i tytéž postupy zpracování dat. I v tomto směru tedy bude mít usnadněnu cestu.

Celkově hodnotím práci Richarda Štochla jako zdařilou a velmi přínosnou. Po uzavření celého projektu budou výsledky zajisté publikovatelné v některém z impaktovaných primatologických časopisů a v poznání struktury herního chování primátů budou představovat znatelný posun.



Mgr. Stanislav Lhota
katedra zoologie BF JU v Českých Budějovicích